

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה**תמ"ש 18290-02-14 א' נ' א'**

תיק חיצוני:

מספר בקשה: 92**לפני כבוד השופטת נאוה גדיש****מבקשת**

מדינת ישראל רשות המיסים
מטה חקירות מס הכנסה
ע"י פרקליטות מחוז תל אביב מרכז

נגד**משיבים**

1. ל"א ת"ז ---- (התובע)
 2. ב"א ת"ז ---- (הנתבע)

החלטה

לפניי בקשת רשות המיסים לאפשר לה עיון בתיק שהתנהל לפניי במשך כעשר שנים, בגין סכסוך כספי בין שני אחים, הם המשיבים.

1. ביום 23.10.23 ניתן פסק דין במסגרתו הוריתי כי העתק ממנו יועבר לעיון רשות המיסים, על מנת שתשקול אם יש מקום לפתוח בחקירה כנגד מי מהאחים, לאור הדברים שעלו לכל אורך ההליך.

2. כך נכתב בסעיף 13 לפסק הדין: "לכל אורך ההליך, דובר במפורש על העברת כספים דרך חשבונות של צדדים שלישיים בארה"ב או בשווייץ, על העברת מזומנים באמצעות 'בלדרים', על הצורך להלבין כספים ועוד. ביטויים כמו 'כסף שחור' ו'הלבנת כספים', נאמרו בפה מלא, באולם בית המשפט. התנהלות זו של הצדדים מקוממת.

לפיכך, אני מורה כי העתק מפסק הדין יועבר לעיון רשות המיסים, אשר תשקול באם יש מקום לפתוח בחקירה כנגד מי מהאחים. (ההדגשה במקור).

3. בנסיבות אלו, הגישה רשות המיסים את הבקשה שלפניי, במסגרתה עתרה לקבל לעיונה את הפרוטוקולים, תצהירי הצדדים וכל מסמך אחר רלוונטי.

4. בהחלטה שניתנה ביום 28.1.24 אפשרתי לצדדים להודיע אם הם מתנגדים למבוקש.

5. המשיב 1 לא הגיש דבר ומכאן שאינו מתנגד.
6. המשיב 2, הנתבע, הגיש תגובתו והבהיר כי הוא מתנגד לבקשת העיון, ממספר טעמים:
- 6.1 המשיב 2 טען כי "כלכל צעדיו, פעל והתנהל מתוך ידיעה ואמונה כי הסכסוך המשפחתי הארוך יישאר בתוך כתלי בית המשפט, נוכח החיסיון הקבוע בדין... המשיב התנהל בפתיחות הנדרשת... פרס את כל פרטי חייו וחי משפחתו...". המשיב הביע חשש כי העברת התיק לעיון צד ג' "יפגע באמון הציבור בבית המשפט לענייני משפחה".
- 6.2 המשיב 2 טען כי הבקשה גורפת ואינה מידתית, כאשר התיק מכיל גם נתונים אישיים ורפואיים, הן של בעלי הדין והן של צדדים שלישיים (כמו אמם הקשישה). לטענת המשיב העברת התיק לעיון רשות המיסים תפגע בפרטיותם של כל המעורבים באופן שאינו מידתי.
- 6.3 המשיב 2 הלן על כך שעת נחקרו הצדדים והעדדים, הם לא הוזהרו כי המידע שימסרו עלול להפלילם וכי יש להם זכות להימנע מהפללה עצמית.
- 6.4 המשיב 2 התייחס לכך שחלק ניכר מהאירועים שהצדדים התייחסו אליהם במסגרת ההליך התרחשו לפני עשרות שנים, כך שגם אם היו עבירות מס (אף שלטעמו 'אין ולא הייתה כל עבירה' הרי שממילא יש התיישנות, שלא תאפשר העמדתו לדין, לא כל שכן הרשעתו.
- 6.5 המשיב 2 הוסיף והבהיר כי אין לסמוך על הדברים שנאמרו על ידי המשיב 1, שממילא בית המשפט לא האמין לעדותו.
- 6.6 המשיב 2 ביקש להמנע מהחרפת הסכסוך המשפחתי שהגיע לידי סיום בפסק הדין, לאחר כעשר שנים של סכסוכים.
- 6.7 המשיב הוסיף וטען כי אין למבקש כל מעמד להגיש את הבקשה, שכן אינו בן משפחה ואין לו זכות להגיש כל בקשה לבית המשפט לענייני משפחה, שהוא בעל סמכות לדון רק בסכסוכים בין בני משפחה.

להלן אדרש לטענות:

שאלת הסמכות:

7. אינני מקבלת את הטענה כי המבקש נעדר סמכות להגיש את הבקשה.
8. הבקשה לעיון בתיק חובקת בתוכה למעשה בקשה לאפשר למבקש להגיש בקשה בהליך שהוא אינו צד לו, שאחרת אין כל צורך בבקשה.
9. בית המשפט שדן בבקשת העיון לוקח בחשבון את הצורך שיש לאותו צד שמבקש לעיון בתיק, את הקשר בינו לבין הצדדים ולבין ההליך.

10. כאשר המבקש הוא חלק מרשויות המדינה והבקשה מוגשת לאחר שבית המשפט הורה להעביר לעיונו את פסק הדין, כדי לשקול אם יש מקום לנקוט בהליכים כנגד מי מהצדדים, ברור כי יש לבית המשפט סמכות לדון בבקשה שנובעת באופן ישיר מפסק הדין.

שאלת ההסתמכות:

11. טענות המשיב כי עת פרס את טענותיו ובמהלך עדותו, הוא לקח בחשבון שדבריו יישארו חסויים היות וההליך התנהל בבית המשפט לענייני משפחה ומתנהל בדלתיים סגורות, לא יכולות להוות לו הגנה מפני בדיקה אם נעשו עבירות מס.

12. ראשית, יש להניח ולקוות, כי עת העיד המשיב בבית המשפט, אמר את האמת והיה עושה כן, גם אם היה לו חשש שדבריו יועברו לצדדים שלישיים, לא כל שכן לרשויות המדינה.

13. זאת ועוד, מקובלת עליי עמדת המבקש כי האמור בסעיף 144א לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] חל גם על בעלי דין המתנהלים בבית המשפט לענייני משפחה בהליכים המתקיימים בדלתיים סגורות. בהתאם לסעיף זה: "נישום המגיש לבית המשפט תובענה המתבססת על גובה הכנסתו ממקור כלשהו, ימציא העתק ממנה לפקיד השומה שאצלו מתנהל תיקו, ואם אין לו תיק – ימציא את ההעתק למנהל". הנה כי כן, בהתאם להוראה זו, הייתה זו חובתם של בעלי הדין להגיש העתק מכתבי הטענות שהגישו לרשויות המס. ב"כ המבקש פירטה בתגובתה את הדברים שעלו במסגרת הצעת החוק, כדי ללמוד על תכלית הסעיף, כאשר הובהר כי מי שדיווח דיווח כוזב, יוכל לתקן את דיווחו, לפני שהוא נזקק לקבל סעד מהערכאות המשפטיות. לעניין זה, לא מצאתי להבחין בין תובע שמבקש לקבל סעד מבית המשפט, לבין נתבע שמבקש גם הוא שבית המשפט יתן לו סעד, בדמות דחיית התביעה והדרישות שמועלות כנגדו.

14. כך גם מקובלת עליי הטענה כי ניהול הליכים בבית המשפט, לא כל שכן בבית המשפט לענייני משפחה המתנהל בדלתיים סגורות, לא יכול להוות "מקלט" מפני חקירות שרשויות המס מחויבות לערוך. הדבר מקבל משנה תוקף, עת ההוראה להעביר העתק מפסק הדין לרשויות המס ניתנה על ידי בית המשפט, במסגרת פסק הדין, מקום בו לא יכול היה להישאר אדיש לדברים שעלו במהלך הדיונים.

שאלת המידתיות:

15. גם בעניין זה, מקובלת עליי עמדת המבקש כי המשיב 2 היה רשאי להגיש את רשימת המסמכים שבתיק כדי שניתן יהיה לברור מתוכם אלו מסמכים רלוונטיים לחקירת רשויות המס.

אלא שדומה כי מה שמטריד את המשיב הוא לא העברת מידע אישי נרחב לרשויות המס, אלא החשש שיהיה במסמכים שיועברו, כדי להצדיק פתיחת חקירה על ידי רשויות המס.

16. כאמור, לאור הדברים החמורים שעלו תוך כדי ההליך, עלה החשש בעיני בית המשפט, כי יש מקום לפתוח בחקירה ולשם ביצועה יש לאפשר למבקש לעיין בכל התיק ולשקול אלו מסמכים רלוונטיים לשם ביצוע החקירה.

17. בנסיבות אלו, מצאתי כי מתן זכות עיון בתיק היא בהחלט מידתית, כאשר לצידה עומד אינטרס הציבור כי תבחן האפשרות שנעשו עבירות מס המצדיקות נקיטה בהליכים משפטיים כנגד מי מהמשיבים.

החשש מפני פגיעה בפרטיות הצדדים כמו גם צדדים שלישיים:

18. אין חולק כי מתן זכות עיון בתיק תפגע בפרטיותם של הצדדים, כמו גם של צדדים שלישיים (כמו אימם הקשישה).

עם זאת, מדובר בהחלט בפגיעה מידתית, בשים לב לכך שהפגיעה נועדה לבחון את הצורך לפתוח בחקירה, בשל חשש שעלה כי התבצעו עבירות מס, בהיקף משמעותי.

19. אוסיף כי אמנם ההליך התנהל בבית המשפט לענייני משפחה, בשים לב לכך שהצדדים שהתדיינו לפניי הם אחים ואולם מדובר בסכסוך כספי ביניהם ולא בעניינים משפחתיים אישיים הכוללים נתונים בדבר קטינים, התנהלות בין בני זוג ונושאים שביסודם עומד הרעיון של שמירת הפרטיות.

20. בעניין זה, מן הראוי להפנות להמלצות שהוגשו על ידי צוות העבודה שמינתה כב' השופטת אסתר חיות, בהיותה נשיאת בית המשפט העליון, בנושא פומביות הדיון בבתי המשפט לענייני משפחה (ספטמבר-נובמבר 2022).

הוועדה, בראשותו של כב' השופט שאול שוחט, המליצה בין היתר להבחין בין ענייני משפחה שעוסקים במערכות יחסים בין בני זוג, בפרט כשקיימים ילדים קטינים, לבין סכסוכים רכושיים, לא כל שכן כאלה שמתנהלים בין אחים, אשר ביחס אליהם הובהר כי "נסוג האינטרס הציבורי בהגנה על פרטיותם של בעלי הדין, מפני האינטרס הציבורי בהגשמת עקרון פומביות הדיון" (עמ' 20 לדו"ח).

החשש מפני החרפת הסכסוך המשפחתי:

21. אמנם, מקובלת עליי טענת המשיב כי באם תפתח חקירה אפשר והסכסוך שבין האחים יוחרף, אלא שלא מצאתי כי מדובר בשיקול שיש לקחת בחשבון עת עולה חשש שיש צורך בחקירה לבחינת השאלה אם נעברו עבירות מס.

22. באיזון שבין החשש מפני החרפת הסכסוך (שממילא קיים בעוצמה מירבית ומתנהל עשרות שנים) לבין בחינת השאלה אם נעברו עבירות מס, לא כל שכן בסדר גודל משמעותי, מצאתי כי יש לעדיף בירור זה.

23. אין בסיכוי הקלוש שישכח וישכחון שלום בין האחים למשפחת א', גם אם קיים סיכוי כזה, כדי למנוע בירור של רשויות המס בדבר הצורך לנהל חקירה בגין חשש לביצוע של עבירות מס.

24. מצאתי כי אינטרס הציבור הוא כי חקירה כאמור תתקיים והדבר לא רק שלא יפגע באמון הציבור בבית המשפט לענייני משפחה, אלא אולי אף יגביר את האמון, כשימצא שבית המשפט אינו נשאר אדיש כאשר עולה חשש לביצוע עבירות מס ודורש בדיקתו.

הטענות כי אין בדברים שעלו במסגרת ההליכים כדי להצדיק נקיטת הליכים כנגד המשיב:

25. טענות אלו של המשיב ברורות וכבדות משקל, אם ביחס למידת האמינות (או חוסר האמינות) שבית המשפט ייחס לעדויות מסוימות, אם בשל התיישנות ואם משום שהצדדים לא הוזהרו מפני חשש להפללה עצמית.

26. יחד עם זאת, טענות אלו תלקחנה בחשבון על ידי הרשות החוקרת ותתבררנה במסגרת ההליכים, אם ייפתחו על ידה.

27. אין בעצם העברת התיק לעיון רשות המיסים כדי לקבוע שייפתחו הליכים, לא כל שכן כדי לקבוע את תוצאותיהם, אם ייפתחו. ברי כי כלל טענות הצדדים שמורות להם, למקרה שיינקטו נגדם הליכים.

סוף דבר, אני נעתרת לבקשה ומאפשרת למבקשת לעיין בתיק, כאשר ברי כי חובת הסודיות החמורה המוטלת ממילא על עובדי מס הכנסה ביחס למידע המגיע לעיונם, חלה ממילא גם על כל מסמך שיגיע אליהם מהתיק. על מנת לאפשר למשיב לערער על החלטה זו, בטרם יועבר התיק לעיון המבקשת, אני מעכבת את ביצוע ההחלטה למשך 14 יום.

החלטה זו מותרת לפרסום, ללא פרטים מזהים.

ניתנה היום, ט"ז ניסן תשפ"ד, 24
אפריל 2024, בהעדר הצדדים.